

वा० रा०

॥ २० २ ॥

भरताश्वासनं कुर्वन्तरामं धर्मापितं धर्ममार्गविद्धं लोकायतिकमतावलंबनमिति यावत् ॥ वच उवाचेत्यन्वयः ॥ १ ॥ साधु सम्यग्युक्तिमदिदं वच इति पूर्वान्वध्येतत् ॥ इदं शब्दार्थो राघवेत्यादि ॥ प्राकृतस्य पामरस्य नरस्येव निरर्थिका एवं बुद्धिः पितृवचः पालनीयमित्येवंरूपा ॥ आर्यबुद्धेस्तपस्विनस्ते माभूत् ॥ २ ॥ कुतो माभूदित्यत्र पिता पुत्रसंबंधस्यैव मिथ्यात्वादित्याह ॥ क इति ॥ कस्य पुरुषस्य केनचित्संबंधात् ॥ किमाप्यं किंप्राप्यं न किमपीत्यर्थः ॥ संबंधाभावादिति भावः ॥ संबंधाभावे हेतुमाह ॥ एको हीति ॥ ३ ॥ यः सज्जेत स उन्मत्त इव ज्ञेयः ॥ ४ ॥ ५ ॥ आवासमात्रं पांथानामिव ॥ अतो नात्र सज्जनाः सज्जन्ते ॥ ६ ॥ पित्र्यं राज्यमित्यास्तिकमतावलंबिरामाभिप्रायेणो

आश्वासयन्तं भरतं जावालिर्ब्राह्मणोत्तमः ॥ उवाच रामं धर्मज्ञं धर्मापितमिदं वचः ॥ १ ॥ साधुराघवमाभूत्ते बुद्धिरेवं निरर्थिका ॥ प्राकृतस्य नरस्येव त्वार्यबुद्धेस्तपस्विनः ॥ २ ॥ कः कस्य पुरुषो बंधुः किमाप्यं कस्य केनचित् ॥ एको हि जायते जंतुरेक एव विनश्यति ॥ ३ ॥ तस्मान्माता पिता चेति रामसज्जेत यो नरः ॥ उन्मत्त इव स ज्ञेयो नास्तिकश्चिद्विकस्यचित् ॥ ४ ॥ यथा ग्रामांतरंगच्छन्नरः कश्चिद्वहिवसेत् ॥ उत्सृज्य च तमावासं प्रतिष्ठेता परेहनि ॥ ५ ॥ एवमेव मनुष्याणां पिता माता गृहं वसु ॥ आवासमात्रं काकुत्स्थसज्जन्ते नात्र सज्जनाः ॥ ६ ॥ पित्र्यं राज्यं समुत्सृज्य स नार्हसि नरोत्तम ॥ आस्थातुं कापथंदुःखं विषमं बहुकंटकं ॥ ७ ॥ समृद्धायामयोध्यायामात्मानमभिपेचय ॥ एकवेणीधरा हित्वानगरीं संप्रतीक्षते ॥ ८ ॥ राजभोगाननुभवन्महार्हान्याथिवात्मज ॥ विहरत्वमयोध्यायां यथाशकस्त्रिविष्टपे ॥ ९ ॥

न ते कश्चिद्विशरथस्त्वं च तस्य न कश्चन ॥ अन्यो राजा त्वमन्यस्तु तस्मात्कुरु यदुच्यते ॥ १० ॥ क्तिः ॥ कापथं वनमार्गं ॥ आस्तिकसेव्यं मार्गं च ॥ ७ ॥ एकवेणीधरत्वं विरहिणीलक्षणं ॥ त्वा त्वां ॥ ८ ॥ ९ ॥ उक्तं संबंधाभावमुपसंहरति ॥ न ते इति ॥ मिथ्यापितृवचनाभिनिवेशमुक्त्वा राज्यं कुर्वित्यदुच्यते तत्कुरु ॥ अन्यः त्वज्जनकादन्यः संप्रति राजा एवं क्षणभंगवादेनान्यत्वं गूढाशयतयोक्तं ॥ नन्वेवमपि तत्संताननिविष्टतया कश्चित्संबंधो भवेत् ॥ अन्यथा पितरं विनापि पुत्रोत्पत्तिः स्यात् इति चेन्न तावतापि निमित्तकारणत्वमेव नोपादानत्वं तेन यूकालिक्षादेरिव तवापितेन न कश्चित्संबंध इत्याशयः ॥ १० ॥

अ० का०

॥ २० २ ॥